

1. ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 14/09/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 14/09/2020

Σελίδα: 49

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΓΝΩΜΗ

Μια προσέγγιση που πρέπει να αλλάξει

Η φωτιά που ξέσπασε στη Μόρια την Τρίτη το βράδυ είναι αποτέλεσμα μιας χρόνιας, μη ευέλικτης ευρωπαϊκής και εθνικής μεταναστευτικής πολιτικής. Άμεσο μέλημα, και ορθώς ήταν, η αναζήτηση κατάλληλων χώρων διαμονής και η μεταφορά των ασυνόδευτων ανηλίκων. Εγείρεται βεβαίως το ερώτημα, εφόσον υπήρχαν άμεσες λύσεις, γιατί δεν είχαν αξιοποιηθεί τόσο καιρό.

Η Μόρια είναι αποτέλεσμα της Κοινής Δήλωσης ΕΕ - Τουρκίας του 2016), της οποίας πρακτικά λειτούργησε μόνο το ένα σκέλος – ο γεωγραφικός περιορισμός στα νησιά για να επιτευχθούν οι επιστροφές. Τα hotspots αποτελούν την πραγμάτωση της ιδέας της αποτροπής, η οποία προωθεί κάθε μορφή κράτησης και αποβλέπει να λειτουργήσει εκφοβιστικά για όσους επιδιώκουν να μεταναστεύσουν, καθώς επίσης το «σφράγισμα» συνόρων με τεχνικά μέσα και τις επιστροφές όλων όσοι είτε δεν δικαιούνται άσυλο ή δικαιούνται μεν αλλά μπορούν να το αναζητήσουν και αλλού. Στην πράξη, όσοι αναζητούν άσυλο δεν αποτρέπονται από την προοπτική της κράτησης, τα σύνορα δεν σφραγίζονται – ειδικά τα θαλάσσια – και οι επιστροφές δεν γίνονται είτε γιατί δικαιούνται άσυλο είτε γιατί οι χώρες καταγωγής δεν συνεργάζονται.

ΤΗΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Ναι, η ΕΕ φέρει τεράστιες ευθύνες για τη Μόρια, για τη στήριξη και επιβράβευση ενός μοντέλου αποτροπής χωρίς να δημιουργεί παράλληλα βιώσιμες εναλλακτικές, για την έλλειψη πραγματικής αλληλεγγύης μέσα από έναν μόνιμο μηχανισμό μετεγκατάστασης. Όση κριτική και να ασκηθεί, θα είναι δίκαιη, όμως αξίζει να αναλογιστούμε ότι στο εσωτερικό τους οι περισσότερες χώρες της ΕΕ έχουν καλά συστήματα ασύλου που οδηγούν σε ένταξη των προσφύγων στις τοπικές κοινωνίες, έναντι του ελληνικού μοντέλου που τους αφήνει άστεγους, χωρίς ουσιαστική στήριξη και οργανωμένο σύστημα ένταξης. Είναι οι ίδιες χώρες που δέχθηκαν πάνω από 1 εκατ. πρόσφυγες το 2015. Ορισμένες από αυτές τρέχουν παράλληλα προγράμματα μετεγκατάστασης από τρίτες χώρες και πολλές συνεισέφεραν οικονομικά στην ενίσχυση του συστήματος υποδοχής της Ελλάδας την τελευταία πενταετία. Τα θετικά αυτών των χωρών η Ελλάδα δεν τα έχει υιοθετήσει. Η ΕΕ έχει μεγάλη ευθύνη, αλλά υπάρχουν και εγχώριες ευθύνες για το ότι η Ελλάδα εξακολουθεί να υστερεί ουσιαστικά στη διαχείριση του Μεταναστευτικού.

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έλαβε σημαντική οικονομική στήριξη για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Είναι δεδομένο ότι όταν η εισροή είναι συνεχής, δεν μπορούμε να περιμένουμε ιδανικές συνθήκες. Αλλά πέντε χρόνια μετά απέχουμε από τις ελάχιστες προδιαγραφές. Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις για χρόνια κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για 13.000 ανθρώπους που ζουν σε υγειονομικές συνθήκες αδιανόητες για τους περισσότερους από εμάς. Η πανδημία ενέτεινε ένα ήδη υπάρχον πρόβλημα.

Παράλληλα η άρνηση των τοπικών κοινωνιών να φιλοξενήσουν νέους χώρους υποδοχής δεν προέκυψε εν κενώ. Καλλιέργηθηκε με τα χρόνια μέσα από μια ρητορική που υιοθετήθηκε ευκαιριακά από τις εκάστοτε κυβερνήσεις παρουσιάζοντας τη μετανάστευση μόνο ως πρόβλημα και όχι ως ευκαιρία. Καλλιέργηθηκε μέσα από την έλλειψη δομών, συστηματικού προγραμματισμού και οργάνωσης, και κινήτρων για τους εμπλεκόμενους. Η οργή και ο θυμός των κατοίκων του νησιού δεν είναι παράλογα. Κατά τη διάρκεια της πρόσφατης αποσυμφόρησης έπρεπε να είχαν γίνει ουσιαστικές παρεμβάσεις για την αναβάθμιση και βελτίωση των απαράδεκτων συνθηκών διαμονής. Δεν αρκεί η αποσυμφόρηση που είναι καλοδεχούμενη, χρειάζονται και δραστικές παρεμβάσεις στο εσωτερικό.

Η ασφαλής μεταφορά των ανθρώπων σε κατάλληλους χώρους πρέπει να είναι προτεραιότητα τόσο εντός του νησιού όσο και εκτός. Προτεραιότητα όμως πρέπει να είναι και η διαμόρφωση οργανωμένων συστημάτων υποδοχής, διαμονής και ένταξης με διασπορά σε όλη τη χώρα, με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Αυτό είναι και το στόιχημα της επόμενης ημέρας.

Η Αγγελική Δημητριάδη είναι κύρια ερευνήτρια, επικεφαλής Προγράμματος Μετανάστευσης στο Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ).